Hírek

1961. január 29, vasárnap

Kalendárium

A Nap kel 7 óra 15 perckor, nyugszik 16 óra 40 perckor.
A Hold kel 14 óra 50 perckor, nyugszik 5 óra 23 perckor.
Mai névnap: ADÉL.

Időjárásjelentés

Tovább tart a túlnyomóan derült helyenként ködös idő. Néhány helyen havazás. Legmagasabb nappali hőmérséklet minusz 2—minusz 7 fok között.

A MAI NAPON

95 éve, 1866. január 29-én született ROMAIN ROLLAND francia író. Az I. világháború alatt híressé vált CLERAMBAULT c. háborúellenes regénye, majd életrajzi regényei (MICHELANGELO, TOLSZTOJ, BEETHOVEN), JÚLIUS 14-E c. drámája az első színmű, melynek hőse a tömeg. Főműve a 10 kötetes JEAN-CHRISTOPHE, egy muzsikus lángész élete. AZ ELVARÁZSOLT LÉLEK c. műve egy modern lélek útját mondja el a kommunizmusig. Rolland, akit 1916-ban Nobel-díjjal tüntettek ki, a béke és a népek közti barátság harcosa volt.

ROMAIN ROLLAND

85 éve, 1876-ban e napon halt meg DEÁK FERENC, a múlt század történetének egyik kiemelkedő alakja. Mint Zala megye képviselője, már 25 éves korától tagja volt az országgyűlés liberális ellenzékének, de 1848-ban elítélte a fegyveres szabadságharc eszméjét, és visszavonult a politikai életből. A szabadságharc bukása után a FELIRATI PÁRT élén az uralkodóval való megegyezést kereste. Nagy szerepe volt az 1867-es ún. KIEGYEZÉS-ben.

Deák Ferenc politikai tevékenysége a liberális köznemesség érdekeinek szolgálatát jelentette és nem vált a polgári haladás és a nemzeti függetlenség ügyének képviselőjévé.

80 éve, 1881-ben e napon született PÁSZTOR JÁNOS szobrászművész. Alkotásaira a realisztikus felfogás jellemző. Néhány szobra: VÍZHORDÓ LÁNY, BÚCSÚZKODÁS. Budapestet díszíti II. Rákóczi Ferenc és Tompa Mihály szobra.

*

— MODERN KONYHA, mosókonyha, fürdő és kézi-raktár épült hatszáznegyvenezer forint értékben a kamondi szociális otthonban. A helyiségeket háztartási gépekkel és felszereléssel látták el.

— *TRAKTORT VÁSÁROL rövidesen a tündérmajori Megértés Termelőszövetkezet. Így ebben az évben már két saját traktor segíti majd a mezőgazdasági munkák végzését.*

— A GAZDAASSZONY KÖRÖKBEN az 1960—61-es oktatási évben, december 31-ig hetvenkét helyen tartottak szabó-varró, kézimunka, bábjátékkészítő, illetve sütő-főző tanfolyamot a nótanácsok rendezésében.

— *NAGYÜZEMI GYÜMÖLCSÖST létesít az idén a várvölgyi Törekvés Termelőszövetkezet Tavaly 1200 gyümölcsfát telepítettek szórványosan, az idén pedig 20 holdnyi egységes területet ültetnek be a tanosítás után.*

— EGY MÁZSA HÚST adott le minden hold szántója után az elmúlt gazdasági évben a balatonszepezdi termelőszövetkezet.

— *ÖT ÉV ÓTA rendszeresen ötven forinton felül oszt munkaegységenként a balatonszepezdi Vörös Csillag Termelőszövetkezet.*

— A NŐTANÁCS minden járásban megszervezi a termelőszövetkezeti asszonytalálkozót, ahol termelőszövetkezetekben dolgozó nők feladatairól és helyzetéről tárgyalnak.

Irodalmi színpad alakult Tapolcán

A tapolcai Batsányi János Művelődési Ház lelkes pedagógusok és fiatalok bevonásával irodalmi színpadot alapított. Máris folynak az előkészületek a bemutatkozó előadásra, amelyet februárban tartanak meg. A színpad célja, hogy az irodalom remekműveit a járás községeibe is eljuttassa, minél több falusi hallgatóval ismertesse meg a magyar és világirodalom legkiemelkedőbb alkotóit, azok életét, munkásságát.

Ludas Matyi helyett Sabin, versenyeredmények helyett Kongó

Állok a Peremartoni Ipari Robbanóanyaggyár hatalmas táblája előtt. Kérdezősködés előtt mindig itt szoktam tájékozódni a versenyeredmények felől. Most hatalmas, színes rajz díszlik a táblán: Kongó. Alatta a jelmagyarázat. Egy vérző ország keservei, fájdalmas, sikeres-sikertelen lázongásai vannak itt vonalakba sűrítve. Év eleje van, új élet kezdődött és a havi eredmények csak februárban kerülnek ide.

A táblaóriás másik végén festett fejlée: Ludas Matyi az üzemben. Alatta semmi. De mégis. Parányi, kézzel írott lapocska szélét próbálja megszabadítani a rajzszegektől az enyhe szél. A picinyke korlát mellől nem is lehet elolvasni. Látom, mások is kíváncsiak voltak, mit látott Ludas Matyi az üzemben, mert belül, a hó le van taposva. Ez biztos jó dolog, gondolom, és belépek én is. A papíroskán az áll, hogy a nőtanács, vagy a Vörös-kereszt — nem is tudom már melyik, esetleg együtt — felhívják a dolgozók figyelmét, hogy ekkor és ekkor Sabin oltás lesz. A gyermekparalízis megelőzése miatt oly fontos oltás minden gyermek számára kötelező, és a szülők kiskanalat is hozzanak magukkal.

— Na ezzel se lettem okosabb — gondoltam csalódva, és kiláboltam a hóból. Most utólag jöttem rá, eddig nem tudtam, hogy a termelési eredmény, a Sabin oltás, Ludas Matyi — és Kongó között valami összefüggés van. Pedig van, csak el kell rajta gondolkozni.

(—ösztí)

Könnyes öröm

Milyen is az anya sorsa! Mennyit vesződtem a gyerekekkel, mennyi gondom volt velük, hány és hány éjszakát álmatlankodtam, virrrasztottam felettük, és mi lett a köszönet?! Itt vagyok 60 éves fejjel egyedül, az apjukkal. Hogy szerettem őket! Dezsőt, Dezsőkét, ezt a legidősebbet. Milyen hiú volt már kiskorában. Soha nem felejtem, hogy milyen boldog büszkeséggel jött-ment az apjától kapott kis matrózruhában. Legszívesebben éjszakára is magán hagyta volna. És Imre, Imi! Nem is tudom miért — fájdalom erről egy anyának beszélni —, de valahogy ő volt a legközelebb szívemhez. Ragaszkodó, kis szerény. A legkisebb ajándékért is úgy tudott lelkesedni, és úgy tudta vigyázni, hogy már-már aggódtam érte. Mi lesz vele, ha felnő?... Sárika inkább az apjára ütött. Csendesbeszédű, dolgos, kedves szép lány volt. Nem azért mondom ezt, mert az enyém — egyébként is inkább az apja vonásai éltek benne — megállapíthatta ezt róla bárki.

Volt, volt, mindről azt mondom, hogy volt, pedig élnek, élnek mind, csak hát kirepültek a fészekből. Olyan ez egy anyának, mintha a szívét tépnék, mint annak a görög istennek, akiről olyan szépeket olvasott az én kis tudós Imrém. Olvasott... Eszembe jut 49, nem is tudom már pontosan, hogy mikor volt, csak azt, hogy nem sokkal a forint után, amikor Pestre iskolába ment, hazajövet mindig olyan szépeket, igaz szép dolgokról olvasott.

Nem lehet azokat az időket elfelejteni. Amikor hazajött az iskolából és beszélni kezdett, úgy tűnt előttem, mintha valami különös világba csöppentünk volna. Körülültük és hallgattuk. És beszélt, arról, hogy jogász lesz. Jogász, az én fiam... Apjuk 6 elemit végzett, én is 6 osztályt jártam. Ő volt az egyetlen, az első a családban, az egész família történetében, aki tanult ember lett. Egy este az apjuk még sírt is örömében! „Látod, milyen ez az új világ...” — így beszélt az öreg.

Dezső az apja után ment. Igaz, ő nem bányász, bányaács, de ő is lenn a mélyben. Jól keres, boldogul szépen, csak az a Márta, csak az ne lenne olyan zsémbes. Jó asszony az, de annyira nyakas, hogy amikor csendesen beszél, akkor is úgy érzem, hogy szitkozódik.

Sárika került ki legkorábban a családból. 19 éves sem volt még, amikor elvette egy gépállomási ember, egy szorgalmas, jó gazdász. Neki is három gyereke van, mint amennyi nekem volt. És milyen jó lány, a két fiú a nagybácsik nevét viszi tovább, a kislány meg az anyjáét, Sárikáét. Olyan ez nekem, mintha csak azt mondaná valaki: megárvultál, elhiszem, de láthatod, az élet megy tovább a maga kerékvágásában. És milyen rossz, milyen fájdalmas, hogy nem szólhatok a gyerekekre mindennap, amikor elmennek hazulról: vigyázzatok magatokra...

Nem mondhatom, igazán nem mondhatom, hogy rossz, hűtlen gyerekek lennének, de mégis fáj, hogy nem az enyémek már. Decemberben szép nagy disznót vágtunk. Olyan nagyot, amilyent talán még soha. Az apjuk nyugdíjas már, réér, nevelgethette. ÖlésKor együtt volt a család. Tudom, kinevetnek érte, de mégis elmondom. Úgy csináltunk, mint régen. Sütöttem nekik finom piritott májat. Körülültük a nagy lábast, és abból ettünk mindnyájan. Olyan jó volt, hogy még most is a számban érzem az ízét.

Sok nyomorúságot megéltem. Néhány évvel a front után, amikor jobbra fordult a sorsunk, azt gondoltam, hogy no végre, amiről korábban csak tervezgettünk, most megveheti a család. Meg is vette a család, csak nem a régi, az öreg család, hanem a gyerekek külön-külön. Hogy szeretett volna Dezső annakidején sielni, hiába akartam neki venni — nem és nem sikerült. A kis Dezsőke még csak 9 éves, de már van neki. Milyen szépek az unokák, egyik szebb, mint a másik! Fürödnek mindennap és sok szép ruhájuk van. Imre meg mennyire szeretett volna világot látni — és nem utazhatott. Tavaly kinn volt az olimpián, az idén meg Moszkvába készül. Nagy öröm, hogy látom a gyerekek haladását.

Könnyes öröm ez egy anyának. Öröm, hogy látom a gyerekek boldogulását, könnyes, hogy messze vannak már tőlem. Család. Nem vagyok én annyira elfogult a gyerekeimmel, hogy mindig magamnál tartanám őket, de valahogy hosszú kivárni a hetet, a kéthetet, míg levelet hoz a posta. Mert legyenek bármilyen messze is, mégiscsak az enyéim. Még most is. Hosszú lehet ugyan az összekötő szál, de a család csak megmarad százkilométereken át is. A család, a mindenkit útrabocsátó és mindig visszaváró kis fészek.

Mert szép, szent dolog a család.

Turai Lajos

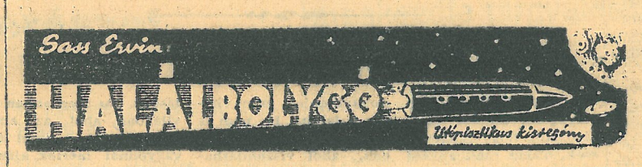

(25. folytatás)

— Ne szóljon közbe, Mister Hastings. Home tábornok erre kifejtette: ha a Kozmoszplán kilendül pályájáról, soha többé vissza nem térhet arra, felgyorsul, és esetleg a Jupiteren kötheme ki hosszú évek után. Így van?

Hastings reménykedve kapaszkodott a szalmaszálba.

— Pontosan, tábornokom! Számításaink technikailag, elméletileg megalapozottak voltak. Még ma is hihetetlen előttem, hogy a vörösök miként tudtak megszökni az RB—285-ös radarszeme elől, de az még érthetetlenebb, hogy viszonylag rövid idő alatt: 1 óra múltán visszahelyezkedett az űrhajó eredeti pályájára!... Elképzelt útvonala csak annyiban módosult, hogy pontosan 3 órával hamarabb ér a Marsra, mint tervezték...

—Na látja, — dühöngött most már leplezetlenül McClay — még segített is nekik, Mister Hastings!

Hastings felugrott.

— Ezt kikérem magamnak, tábornok!

McClay nyugodtan válaszolt.

—Majd az Elnöknek fejtse ki ugyanezt... Bár erre nem is lesz szükség, — mutatott a magnetofonra.

Hastings lerogyott a fotelbe.

— Vége a karrieremnek — gondolta összeroskadva — kineveznek valahová, valamiféle eldugott helyre, vagy le is út fel is út...

— Kérem, tábornok, hajlandó vagyok arra, hogy egy szakbizottság vizsgálja felül az egész akciót... — mondta ezután már hangosan Hastings. — Bízom abban, hogy kiderül: mi mindent megtettünk a siker érdekében... Csak egy hibát követtünk el: kifelejtettük számításainkból a vörösöket. Tudnék felhozni erre egy néhány példát, tábornokom... Nemcsak a múltból, de a közelmúltból is... Javasolom, hogy tanulmányozzák az én példámból. Beosztottjaim: bocsánat: volt beosztottjaim kitűnő szakemberek. Megérdemlik a bizalmát.

McClay legyintett.

— Ezt bízza rám, Mister Hastings. Még egy kérdés: az RB—285-ös II. számú rakétáját kilőhetjük-e még a Marsra, vagy más közeli bolygóra? A kormány határozott kívánsága ez, hogy mentsük a látszatot. És még egy: az Egyesült Űrkutató Központ bizonyára órákon belül újabb tiltakozást jelent be. Ezt meg kell előznünk, és sajnálatunkat kell kifejeznünk a majdnem „végzetessé” vált „műszaki hiba” miatt...

Hastings most már korántsem látta olyan reménytelennek a helyzetét, mint néhány perccel ezelőtt.

— Ami a rakétát illeti, a kilövéssel elkéstünk. A Mars és a műbolygó között már olyan óriási a távolság, hogy semmi szín alatt nem képes a rakéta célba érni. Számításba jöhetne még a Hold, de erről — véleményem szerint megint csak le kell mondanunk, mert lakott területnek számít. Legalábbis egy része. Ha a rakétát mégis kilőnénk a Holdra, az minden eddiginél nagyobb baklövés lenne. Tehát ezt el kell vetnünk. Ami a sajnálkozó közleményt illeti — mosolygott kissé epésen Hastings — ez már nem az én hatáskörömbe tartozik, tábornokom. Ön a parancsnok, tegye meg...

McClay érezte, hogy majdnem elvesztette a játszmát, és erről az elnök is tudomást szerez, hiszen a magnetofon egyhangú surrogással forog körbe-körbe. Sietve igyekezett hát helyreállítani az egyensúlyt közte és Hastings között.

— Tehát elismeri, Mister Hastings, hogy az akció sikertelensége miatt felelősség terheli?

— Elismerem. Annyi a felelősségem, amennyi a kormányt is terheli. Ehhez ragaszkodom.

McClay elnyomta szivarját.

— Én az ön helyében másként fogalmaznám meg, Mister Hastings.

— Nem vagyunk egyformák, Mister McClay... — tárta szét karjait Hastings tábornok, aki tudta már, hogy McClay kinevezése az Amerikai Űrhajózási Centrum élére nem lesz hosszú életű, és akkor újra ő következik.

— A kerék, ugyebár, forog — gondolta magában már cseppet sem idegesen, — akárcsak ez a magnetofon... Ma fent, holnap lent... Természetesen az Elnöknek részletesen kifejti majd a Kozmoszplánnal kapcsolatos dolgokat, és azt is, hogy véleménye szerint McClay tábornok nem alkalmas a centrum vezetésére. Hogy miért? Istenem! Ez a legkevesebb... Az embernek van esze, hogy gondolkozzon!...

*

Az Űrhajósok terén, megint — mint minden este a Kozmoszplán indulása óta — százezrek hömpölyögtek. A központ óriás fényújságján a legújabb hírek villogtak. Ezelőtt néhány perccel tették közzé az Amerikai Űrhajózási Centrum sajnálkozó közleményét az RB—285-ös műbolygó rakétájának indításában bekövetkezett „ismeretlen műszaki hiba” által előállott rendkívül tragikussá válható helyzet miatt.

(Folytatjuk)